

Відгук

наукового керівника

доктора економічних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України

Андрушківа Богдана Миколайовича

на кандидатську дисертацію Слободян Н.О.

**на тему: «Удосконалення управління соціогуманітарною компонентою
господарської діяльності промислового підприємства»,**

представлену на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Економічне реформування, що відбувається на даний час у всіх галузях національного господарства, в т.ч. і у сфері послуг, в результаті суспільних трансформацій опинилося у тимчасовому застою. Першочерговим завданням в таких умовах є визначення шляхів та розробка організаційно-економічного механізму, спрямованих не лише на вихід з цього застою, а і забезпечення обслуговування в умовах підприємств і, на цій основі, відповідного росту рівня якості життя.

Власне цій складній тематиці присвятила свою роботу здобувач Слободян Наталія Олександрівна, яка розробила її на основі високого економічного, науково-технічного, кадрового, ресурсного та ін. видів обґрунтування.

Авторка, поєднуючи практичний досвід з науковою діяльністю, означила мету роботи, яка полягає у визначенні шляхів підвищення рівня якості культурологічного, медико-профілактичного та комунально-побутового обслуговування, удосконалення "організаційно-економічного механізму функціонування підприємств та системи методів управління процесами через вплив на організаційні, економічні, техніко-економічні важелі та чинники. Метою наукової роботи є не просто дослідження проблем обслуговування, а, власне, конкретне наукове обґрунтування та розроблення теоретико-методичних та прикладних засад формування організаційно-економічного механізму управління цим процесом в інноваційному ланцюзі: «держава – підприємство – споживачі послуг». Що характерно, ці проблеми розглядаються у контексті розширення соціально-трудова відносин в умовах трансформаційної економіки України.

Здобувач поставила перед собою завдання обґрунтувати роль та місце обслуговування в умовах промислового підприємства шляхом впливу на чинники, що забезпечують раціональне використання ресурсів. Внесено пропозиції з удосконалення його організації, уточнення понять та техніко-економічної категорій: «держава – підприємство – споживачі послуг», основних понять за темою дослідження, класифікації чинників, що впливають на ефективність функціонування сфери послуг в умовах виробництва ін.

Загалом, метою дослідження є розвиток теоретико-методичних основ і розробка практичних рекомендацій з підвищення ефективності управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства як компонентом його господарської діяльності.

Поставлена мета зумовила розв'язання таких завдань:

- розкрити сутність економічної категорії «управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства» як компонентом господарської діяльності з виділенням основних завдань, закономірностей та принципів;
- розглянути та систематизувати основні вітчизняні та зарубіжні підходи до управління соціогуманітарним розвитком з метою їх практичного використання в умовах промислового підприємства;
- установити пріоритетний ряд чинників і оцінити ступінь їх впливу на ефективність управління соціогуманітарним розвитком промислових підприємств;
- запропонувати модель формування оптимального складу об'єктів соціогуманітарної інфраструктури промислових підприємств;
- адаптувати методичний підхід до оцінювання індексу людського розвитку і стану соціогуманітарного розвитку промислових підприємств;
- сформулювати організаційно-економічний механізм та практичні заходи до удосконалення управління соціогуманітарним розвитком промислових підприємств;
- розробити методику визначення економічної та соціальної ефективності й оцінки рівня соціальних ризиків у розвитку трудових колективів підприємств в умовах суспільної та ринкової нестабільності.

Об'єктом дослідження послужили процеси вдосконалення управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства в умовах нестабільного суспільства.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи і практичні аспекти підвищення ефективності соціогуманітарної сфери діяльності промислових підприємств.

Методичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні положення сучасної економічної теорії, результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених у сфері управління та організації медико-профілактичного, комунально-побутового та культурологічного обслуговування трудових колективів в умовах промислових підприємств.

У першому розділі «Теоретичні основи управління соціогуманітарною компонентом господарської діяльності промислового підприємства» розкрито зміст, принципи і мету організації управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства як його господарської компоненти. Виявлено особливості споживання лікувально-оздоровчих послуг, комунально-побутових та

культурологічних послуг в умовах промислового підприємства. Вивчено загальну характеристику досвіду управління соціогуманітарним розвитком підприємства в умовах промислової галузі. Визначено методіку формування інформаційної бази дослідження ефективності господарської діяльності та її соціогуманітарної компоненти та напрями реалізації інноваційно-інформаційних підходів у дослідженнях механізму його функціонування. Водночас встановлено: більшість підприємств, організацій і установ не в змозі самотійно забезпечити цієї ділянки обслуговування. Дотепер не створено системи соціогуманітарного обслуговування в умовах промислових підприємств, адекватної ринковому середовищу, через складні соціально-економічні процеси. Виходячи з цих умов, автор запропонувала здійснити формування структури категорії «управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства».

У другому розділі «Аналіз сучасного стану управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства» здійснено аналіз особливостей формування зовнішнього і внутрішнього середовища соціогуманітарної діяльності промислового підприємства. Дано оцінку медико-профілактичного, комунально-побутового та культурологічного рівня обслуговування, виявлено проблеми алгоритмізації цих процесів. Автор ґрунтовно здійснила системний аналіз та оцінку не лише управління господарською діяльністю підприємства, а і його стану у зв'язку з успішністю функціонування соціогуманітарної сфери загалом, в інноваційному ланцюзі: «держава – підприємство – споживачі послуг». Визначено основні зовнішні та внутрішні чинники та проблеми їх функціонування. Доведено необхідність удосконалення організаційно-економічного механізму їх функціонування.

В реалізації цього процесу застосовано методіку визначення індексу людського розвитку трудового колективу підприємства та соціальні механізми стимулювання розвитку соціогуманітарної сфери в умовах промислового підприємства.

У третьому розділі «Удосконалення механізму управління соціогуманітарною компонентою господарської діяльності промислового підприємства» здійснено формування засад організаційно-економічного механізму удосконалення управління розвитком соціогуманітарної компоненти господарської діяльності промислового підприємства. Здійснено визначення стратегії соціогуманітарного розвитку промислового підприємства. Запропоновано методіку визначення ефективності соціогуманітарних заходів в умовах промислового підприємства. Ці обставини обумовлюють розробку парадигми удосконалення управління соціогуманітарною сферою як компонентою господарської діяльності промислового підприємства в ланцюзі: «держава – підприємство – споживачі послуг».

Достовірність одержаних в дисертаційному дослідженні результатів підтверджується змістовним опрацюванням значного масиву методологічного та методичного матеріалу. Об'єктивність представлених в дисертаційному дослідженні результатів підтверджується не лише змістовним опрацюванням

значного масиву методологічного та методичного матеріалу, а і залучення великої кількості наукових та статистичних джерел.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи визначається сукупністю опрацьованих теоретичних положень, розроблених методичних підходів та практичних рекомендацій щодо проектування і впровадження механізму формування системи обслуговування підприємств, теоретико-методичних засад оцінки ефективності діяльності обслуговуючих підприємств по задоволенню запитів цільових сегментів споживачів.

У межах дослідження та розробки інноваційних підходів до вдосконалення управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства як компонентою господарської діяльності в умовах трансформаційної економіки вперше: у контексті організаційно-економічного механізму розроблено модель формування оптимального складу об'єктів соціогуманітарної інфраструктури промислових підприємств, яка ґрунтується на комбінуванні при їх виборі, що дасть змогу вирішити проблему у наступному варіанті: постановка мети, оцінка ситуації, виявлення проблем та прийняття управлінських рішень.

Удосконалено методичні підходи до оцінювання впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на ефективність управління соціогуманітарним розвитком промислових підприємств з урахуванням рівня якості медико-профілактичного, комунально-побутового та культурологічного обслуговування, максимізації рівня соціальної захищеності членів колективу підприємства; метод оцінювання соціальної та економічної ефективності соціогуманітарних заходів у розвитку промислових підприємств;

Набули подальшого розвитку зміст економічної категорії «управління соціогуманітарним розвитком промислового підприємства» як компонентою господарської діяльності з урахуванням інтересів соціальних партнерів для підвищення соціально-економічної ефективності господарської діяльності підприємств та досягнення їх соціальної стабільності; алгоритм оцінювання індексу людського розвитку на основі інтегрального підходу та стану соціогуманітарного розвитку промислового підприємства, як триединого процесу розвитку комунально-побутового, медико-профілактичного та культурологічного обслуговування, що дозволяє системно охарактеризувати це явище на мікрорівні та визначити його кількісно.

Дисертаційне дослідження має практичну значимість. Результати дослідження використовуються у практичній діяльності промислових підприємств.

Наукові розробки авторки використані при підготовці планів роботи Академії соціального управління, виробничими підприємствами. Основні положення наукової роботи використовуються і в навчальних програмах та курсах, які читають студентам Тернопільських ВУЗів, що підтверджується відповідними довідками.

Результати дослідження пройшли апробацію на міжнародних,

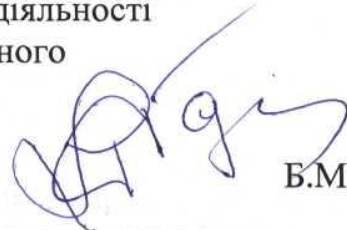
Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Основні результати дисертаційного дослідження опубліковано у 12 публікаціях (9,5 друк. арк.), зокрема в одній колективній монографії (особисто авторові належить 4,56 друк. арк.), 3 статтях у наукових фахових виданнях України (1,88 друк. арк.), 3 статтях у наукових виданнях України, що включені до переліку міжнародних наукометричних баз (2,65 друк. арк.), 5 тез доповідей у збірниках та матеріалах міжнародних та внутрівузівських науково-практичних конференцій (0,41 друк. арк.).

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

В цілому дисертаційна робота Слободян Н.О. є самостійною, закінченою науковою роботою, здійсненою з використанням сучасних методів наукового дослідження. Висновки та рекомендації повністю відображають особистий внесок здобувача, що відповідає вимогам п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. по якості досліджень, так і по оформленню і може бути рекомендована до обговорення на засіданні спеціалізованої вченої ради з спеціальності 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Науковий керівник,
завідувач кафедри менеджменту інноваційної діяльності
та підприємництва Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя,
заслужений діяч науки і техніки України,
доктор економічних наук, професор

Б.М.Андрушків

Підписує: *Андрушків Б.М.*
Засвідчує:
Начальник відділу кадрів *Месіш*